

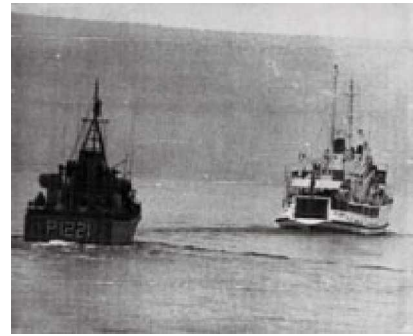
Κάσπαρ*, το φάντασμα του Αιγαίου

* (Caspar Weinberger)

Του ΠΑΣΧΑΛΗ ΚΟΡΩΝΑΙΟΥ

Το πετρέλαιο δεν είναι η πρώτη φορά που απειλεί να ανάψει φωτιά στην περιοχή. Ακριβώς 20 χρόνια νωρίτερα, τον Μάρτιο του 1987, αποδείχθηκε φλόγα που πλησίασε το φιτίλι του πολέμου ανάμεσα στις δύο χώρες με την έξοδο του «Σισμίκ» στο Αιγαίο, σε «απάντηση» της πρόθεσης να διεξαχθούν έρευνες από τον «Πρίνο» στη θέση «Μπάμπουρας», 10 μίλια από τις ελληνικές ακτές.

Ενα απόρρητο ντοκουμέντο του αμερικανικού Πενταγώνου έρχεται σήμερα να φωτίσει μια άγνωστη πτυχή της υπόθεσης: Τη στενή συνεργασία των Αμερικανών με την τότε τουρκική στρατιωτική ηγεσία με μεσολαβητή τον περιβόητο Ρίτσαρντ Περλ (το νεοσυντηρητικό γεράκι του Μπους) υπό τις εντολές του υπουργού Άμυνας Κ. Γουαϊνμπέργκερ. Στο κείμενο οι ΗΠΑ εμφανίζονται να προβλέπουν «πόλεμο μερικών ημερών» στο Αιγαίο, να αποκαλούν «ελληνικό πρόβλημα» την κρίση και να ενδιαφέρονται μονομερώς για τα συμφέροντα της Τουρκίας.

Το «Σισμίκ» σε μια από τις εξόδους του με τη συνοδεία τουρκικού πολεμικού.

* Η κρίση κορυφώθηκε το 48ωρο μεταξύ 27 και 29 Μαρτίου. Μία εβδομάδα νωρίτερα, όμως, στις 21 Μαρτίου, ο αμερικανός υπουργός Άμυνας Κάσπαρ Γουαϊνμπέργκερ απέστειλε ένα χαρακτηρισμένο ως «άκρως απόρρητο» έγγραφο με αποδέκτη τον αμερικανό σύνδεσμο των ΗΠΑ στο ΝΑΤΟ και θέμα: «Βοήθεια στον κ. Ρίτσαρντ Περλ».

* Εξαιρετικό ενδιαφέρον έχει ο παραλήπτης του συγκεκριμένου εγγράφου: προς «ΝΑΤΟ/SACEUR/Ειδικό σύνδεσμο ΝΑΤΟ-ΗΠΑ». Οπου SACEUR, ο ανώτατος αρχηγός των συμμαχικών δυνάμεων Ευρώπης. Το ΝΑΤΟ, δηλαδή -ενώ εμφανίζεται επισήμως να μην διαδραματίζει ρόλο στις ελληνοτουρκικές αντιπαραθέσεις- εκλήθη να συνδράμει τον Περλ.

* Ίδου το περιεχόμενο της αποκαλυπτικής επιστολής:

«Πιστεύω ότι πρέπει να κάνουμε μια τολμηρή κίνηση αναφορικά με το ελληνικό πρόβλημα. Παρουσιάστηκε απροσδόκητα και δεν υπάρχει χρόνος για εξηγήσεις. Η απαιτούμενη βοήθεια πρέπει να δοθεί στον Ρίτσαρντ Περλ, ώστε να μπορεί να συνεργαστεί χωρίς πρόβλημα με το τουρκικό υπουργείο Άμυνας.

»Ενώ η κρίση μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας έχει προετοιμαστεί («is being prepared», διατυπώνεται στο κείμενο) και είναι πιθανόν να προκαλέσει πόλεμο μεταξύ των δύο χωρών που θα διαρκέσει κάποιες ημέρες, σας

συνιστώ να συνεργαστείτε με τον Ρίτσαρντ Περλ, την τουρκική στρατιωτική ηγεσία και τις αμερικανικές στρατιωτικές δυνάμεις που θα προσεγγίσουν στην περιοχή.

* Η συνεργασία που σχεδιάζουν οι Αμερικανοί δεν φαίνεται να περιλαμβάνει κάποια επαφή με το ελληνικό υπουργείο Άμυνας, παρά μόνο με την τουρκική στρατιωτική ηγεσία και τις αμερικανικές δυνάμεις. Κορυφαίοι έλληνες αξιωματούχοι που πρωταγωνίστησαν εκείνη την περίοδο δηλώνουν σήμερα έκπληκτοι για το περιεχόμενο του εγγράφου και βεβαιώνουν ότι δεν υπήρξε αντίστοιχη αμερικανική παρέμβαση προς την ελληνική πλευρά.

* «Ο Ρ. Περλ, τον οποίο καλείται να βοηθήσει ο Saceur προκειμένου να συνεργαστεί με την τουρκική στρατιωτική ηγεσία, ήταν την εποχή εκείνη υφυπουργός Άμυνας. Είναι εκείνος που, μιλώντας στο Κογκρέσο στις αρχές

Μαρτίου, είχε κάνει δηλώσεις υποστήριξης της τουρκικής στρατιωτικής παρουσίας στην Κύπρο και ήταν αρνητικός στη διατήρηση της αναλογίας 7 προς 10. Ήταν επομένως ο κατάλληλος άνθρωπος προκειμένου να συνομιλήσει με την τουρκική πλευρά. Η επιστολή αποτελεί την καλύτερη απάντηση στους παράγοντες της ελληνικής πολιτικής σκηνής που την εποχή εκείνη ισχυρίζονταν ότι η κρίση του Μαρτίου ήταν θέατρο και αμφισβήτησαν τη σθεναρή στάση του αείμνηστου Ανδρέα Παπανδρέου», δηλώνει ο τότε αρχηγός ΓΕΕΘΑ και μετέπειτα υφυπουργός Άμυνας Ν. Κουρής.

* «Παρακάμπτεται ο τότε γ.γ. του ΝΑΤΟ λόρδος Κάρινγκτον, που ήταν ένα πρόσωπο εγνωσμένης αμεροληψίας και είχε προσπαθήσει να παρέμβει κατευναστικά στην αποκλιμάκωση. Παρακάμπτεται το πολιτικό σκέλος του ΝΑΤΟ και η αμερικανική παρέμβαση περιορίζεται σε στρατοκρατικές συμφωνίες, που αποσκοπούσαν στην παροχή αμέριστης βοήθειας προς τις τουρκικές θέσεις», είναι το συμπέρασμα του τότε **αρχηγού ΓΕΝ ναυάρχου Λ. Βασιλικόπουλου** από την ανάγνωση της επιστολής.

«Σε περιπτώσεις ελληνοτουρκικής κρίσης είναι βασικό σφάλμα να προσφεύγεις σε επιδιαιτησία ή τη μεσολάβηση των ΗΠΑ.

»Πρέπει να στηρίζεις σε δικές σου δυνάμεις, δηλαδή στην ελληνική διπλωματία, την ισχύ των ενόπλων δυνάμεων, αλλά κυρίως στην επίδειξη αποφασιστικότητας από την πλευρά της κυβερνήσεως. Αυτή την πολιτική υιοθέτησε ο Α. Παπανδρέου και απέφερε θετικό αποτέλεσμα», καταλήγει ο συνομιλητής μας.

* Αφορμή για την έξοδο του «Σισμίκ» στάθηκε η απόφαση της канаδικής εταιρείας, που τότε είχε τον έλεγχο του «Πρίνου», να διεξάγει έρευνες στην περιοχή «Μπάμπουρας», 10 μίλια από τις ελληνικές ακτές. Οι Καναδοί διακήρυτταν σε κάθε τόνο ότι θα προχωρήσουν οπωσδήποτε και είχαν ενημερώσει την κυβέρνηση ότι θα ξεκινούσαν στις 28 Μαρτίου.

* Ο Αν. Πεπονής, τότε υπουργός Βιομηχανίας, Έρευνας και Τεχνολογίας, είχε εισηγηθεί την εξαγορά μετοχών του «Πρίνου», ώστε η ελληνική κυβέρνηση να αποφασίζει το πότε και πού θα γίνονταν έρευνες για πετρέλαιο. Ταυτόχρονα, ο ελληνικός στόλος τέθηκε σε ετοιμότητα. Εάν προχωρούσαν οι έρευνες των Καναδών, θα αποτελούσαν μια πρώτης τάξεως αφορμή για τους Τούρκους να ξεκινήσουν δικές τους, αφού θα μπορούσαν να επικαλεστούν ότι παραβιάζεται το πρακτικό της Βέρνης (1977), όπου οι δύο πλευρές ανέλαβαν την υποχρέωση να απόσχουν κάθε πρωτοβουλίας ή πράξης σχετικά με την υφαλοκρηπίδα.

* Εκτός από την αποφασιστική κίνηση του Ανδρέα στα πετρέλαια του «Πρίνου», καθοριστικής σημασίας ήταν το **Σύμφωνο Συνεννόησης που υπέγραψε η Αθήνα με τη Βουλγαρία. Το τελευταίο είχε κάνει ιδιαίτερη αίσθηση, καθώς μια χώρα του ΝΑΤΟ είχε προχωρήσει σε συνεννόηση με χώρα του Συμφώνου της Βαρσοβίας. Στην κρίση, ο Κ. Παπούλιας, τότε υπουργός Εξωτερικών, είχε παραδώσει στον Ζίβκοφ προσωπική ιδιόγραφη επιστολή του Α. Παπανδρέου ζητώντας του να βοηθήσει στην άσκηση πίεσης προς την Τουρκία. Αποτέλεσμα ήταν η Σόφια να μετακινήσει δύο τεθωρακισμένες μεραρχίες από τα ελληνοβουλγαρικά σύνορα προς τα βουλγαροτουρκικά. Κίνηση, που βοήθησε στην αποκλιμάκωση...**

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ - 25/02/2007

Copyright © 2007 Χ. Κ. Τεγόπουλος Εκδόσεις Α.Ε.